

FISKIVINNA

PENGARNIR ARBEIÐA IKKI Í VINNUNI

Grundgevingin fyri at lata fiskirættindi ókeypís er millum annað, at pengarnir skulu arbeiða í vinnuni, sigur Jacob Vestergaard, fiskimálaráharri. Men tað gera teir als ikki, tí tað loysir seg best at taka teir út, sigur Kári Petersen, búskaparfrøðingur

Marjun Dalsgaard

Hósdagin í farnu viku avdúkaði sendingin "Anita", hvussu føroyska fiskivinnuskipanin leggur upp til viðurskipti við strámonnum og útlendskari arbeiðsmegi undir trælalíknandi arbeiðsumstøðum.

Ein grundgeving fyri fiskivinnupolitikkinum er, at skipanin skal forða fyri, at útlendingar keypa seg inn í føroyska fiskivinnuflotan. Men skipanin kann ikki halda útlendingum úti. Tvørturímóti førir hon júst til, at teir eru inni gjøgnum strámen undir óskipaðum viðurskiptum.

Alt fleiri dømi eru um, at útlendsk feløg keypa seg inn í eitt føroyskt partafelag. Útlenska felagið kann sambært lógini bert eiga ein triðing, men tað er ikki óvanligt at gera ein sáttmála, sum ásetur, at tað er útlendski minnilutaeigarin, sum tekur

avgerðirnar, sigur Kári Petersen, búskaparfrøðingur.

Grundsjónarmiðið, at føroyingar skulu hava ræðisrættin á skipum, sum fáa fiskiloyvi, er so grundiga tilgjøldur og "Anita" er bert eitt dømi um, hvussu skipanin virkar. Hetta er als ikki óvanligt, sigur Kári Petersen.

Pengarnir fara á útlenskar hendur

Ein av spurningunum, sum stóð eftir, tá sendingin "Anita" var liðug, var, hví skal landið skriva út ókeypis fiskirættindi til reiðarar, sum selja tey víðari og koyra pengarnar í lumman - ella í lummarnar hjá útlenskum eigarum?

Grundgevingin hjá fiskimálaráðharranum fyri at lata fiskirættindi ókeypis til nakrar reiðarar, er, at pengarnir skulu arbeiða í vinnuni. Men tað gera teir ikki. Tað vísti sendingin um Anitu -

og dømið við Anitu er ikki nakað eindømi.

Tvørturímóti hendir tað alsamt oftara, at bæði pengar og arbeiði enda á útlenskum hondum.

- Tað, sum vit síggja er, at pengasterki útlendski eigarin lænir føroyska partafelagnum pening til at keypa skip ella fiskiloyvi fyri. Í sambandi við hetta ásetur felagið eina rentu, sum er so høg, at hon tømí felagið fyri pening. Sostatt kanst tú hava eitt felag við høgari inntøku og lágum útreiðslum - ja, ókeypis tilfeingi, men ongum yvirskoti. Føroyska samfelagið sær í hesum føri einki til milliðirnar frá fiskirættindunum, sum vórðu latin ókeypis, sigur Kári Petersen.

Taka peningin út

Sum skipanin er í dag, arbeiða pengarnir ikki í vinnuni - tvørturímóti gevur

tað mest at taka teir út úr vinnuni, sigur Kári Petersen.

- Sjálvandi, tað er altíð gott, at vinnan er væl fyri - og helst vóna politikarar, at hesi vinnulívsfólkini gera iløgur í vinnuna, men tað er bara ikki altíð, at tað er so. Tað, sum loysir seg best hjá einum, sum kann selja eitt loyvi, er ofta, at fara úr vinnuni. Pengarnar fara sostatt í hansara egnum lummar. Tað merkir fyrst og fremst, at teir ikki koma til at virka í vinnuni, sigur Kári Petersen.

Tað er sjálv skipanin sum leggur upp til hetta, men hvørki formaðurin í vinnu-nevdini, Alfred Olsen ella fiskivinnumálaráðharrin, Jacob Vestergaard vilja broyta nakað.

Um teir vildu, kundu teir broytt viðurskiptini soleiðis, at eingir strámen vóru og skipað viðurskipti vóru umborð.

- Orsøkin til, at tað er so attraktivt fyri útlendingar at koma inn, er, at veiðirættindini verða givin fyri einki. Skipini saman við veiðurættindunum verða so dýr, at bert útlendingar hava ráð til at keypa tey. Um loyvini vórðu seld fyri tað, sum tey eru verd, loysti hesin trupulleiki seg sjálván, tí hetta ónormalt stóra yvirskotið, sum stendst av einkarrættinum, hevði ikki verið til, sigur Kári Petersen.

500 milliónir um árið

Tað, sum er so skaðiligt, er, at tann, sum fær einkarrættin, kann taka yvirskotið úr vinnuni, og brúka tað, sum honum lystir.

- Tað enorma yvirskotið, sum einkarrættindini geva, er ónormalt, og skapar onga virðisøking í fiskivinnuni. Har í liggur tann stóri búskaparpolitiski feilurin, sigur Kári Petersen.

- Landið verður ikki ríkari av, at ein fyrirtøka hevur 500 milliónir í yvirskoti. Fiskiríkidømið verður ikki størri av, at nøkur fá virki hava eitt ónormalt stórt yvirskot. Búskaparliga er hetta ein skandala. Tað er nógv tað skilabesta, um landið selur loyvini, og til dømis gevur Føroya fólk skattalætta fyri pengarnar, sigur Kári Petersen.

Tað hevði givið 500 milliónir krónur í landskassan um árið - tað kundi kollvelt hetta landið, sigur Kári Petersen. Í aðru syftu, kundi man sett ein part av peninginum í nýggjar vinnur.

Aðrar vinnur skapa vøkstur

- Vit hava brúk fyri øðrum vinnum, og vit koma ikki í gongd við nýggjar vinnur, um vit geva 500 milliónir krónur í óbeinleiðis stuðli til fiskivinnuna um árið

» **Pengarnir arbeiða í vinnuni alla tíðina - eisini pengarnir, sum fiskiloyvir verða handlaði fyri**

JACOB VESTERGAARD, Í SENDINGINI ANITA

Hetta er ikki rætt sambært Kára Petersen, búskaparfrøðingi. Tvørturímóti vísir tað seg meira enn so, at pengarnir verða tiknir út úr vinnuni